

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Pénteken, Mártzius 4-dik napján, 1814-dik esztendőben.

Spanyol Ország.

A' jelenvaló igen szoros és kétséges kimenetelű környülállások közt, segíteni akarván magán Napoleon Császárr, a' Frantzia Országban, nevezetesen Valenceyban fogságban tartatott Asturiai herczeghez (vagy 7-ik Ferdinand választott Spanyol Királyhoz) küldötte Laforet Grófot, a' Spanyol Kir. Udvarnál volt Fr. követet, a' ki által nékie szabadságot, a' Spanyol Kir. székbe való visszatérést, és a' Frantzia 's Spanyol Országok közt leendő barátságos öszveszővetkezést ajánlott. — A' nevezett Asturiai Herczeg *Napoleoni* Császárnak ezen ajánlását elfogadván, a' maga udvari fő meszterét *Duc St. Carlost* arra meghatalmazta, hogy *Laforet* Gróffal alküba botsátkozzon, a' kik a' múlt Decemb. 21-ik napján, a' következő zikkelyekből álló békeségben egyeztenek meg: — 1.) Hogy a' Spanyol Országi Királynak megesmértetett Asturiai Printz szabadságba helyheztetődjön. — 2.) Magáért, 's Kir. Familiájáért a' Spanyol Királyi székbe térjen vissza. — 3.) Mivel Frantzia Ország a' Spanyol Kir. székhez, és minden ahoz tartozó Országokhoz 's tartományokhoz való jussairól lemondott, azon Országának függetlenségét megeméri. — 4.) Minden helyek, a' melyeket Spanyol Országban a' Fr. hadi seregek

elfoglaltak, és azoknak még most is birtokában vannak, azon állapotban adattassanak által a' Spanyol hadi seregeknek, a' mellyben most vannak. — 5.) *VII Ferdinand* magát arra kötelezi, hogy Spanyol Országot minden ahoz tartozó birtokaiban, kiváltképen a' Mahoni Portusnak és Ceutai erősségnek birtokában, melyeket a' Spanyol nralkodó szék az Anglusoknak néhány esztendővel ennekelőtte által engedett, megmaradni igyekezik. — 6.) Egy katona meg egyezés köttetessen, melly szerént az Anglus és Frantzia hedi seregek azon félszigetből (t. i. Spanyol Országhol) költözzenek ki. — 7 Frantzia és Spanyol Országok magokat arra kötelezik, hogy tengeri jussaikat költsönös erővel fenntartani igyekeznek, azon módon, mint az az Utrechti békeségben, 1792-ik esztendőben vala. — 8.) Minden Spanyolok, a' kik *Josef* Királlyal (a' Napoleon testverbátyával) Spanyol Országot elhagyták, oda vissza mehetnek. — 9.) Minden Spanyol Országban fogságba esett Frantzia katonák, a' kik tudniillik az Anglusok kezekben vannak, adattassanak vissza, és botsáttassanak szabadon. — 10.) *VII Ferdinand* Király fizessen a' maga szüleinek esztendőnkent 30 milliom realest, vagy reált, az édes atya halála után pedig, az özevgy Királynevak ket. milliom fran-

köt (Egy real 30 krajzárt teszen a' Cs. Kir. pénz szerént, egy Frank pedig 28 krajzárt). — 11.) Frantzia és Spanyol Országok közt egy kereskedésbéli egyesség állítódjon fel azon fundamentomön, melylyenn volt 1792-ik esztendőben.

Evvél a' szövetség kötással, tulajdon kezével írt és a' Spanyol Országi mostani Kormányzékhez intézett levéllel együtt, mellyben 7-dik *Ferdinand* a' maga és familiája boldog állapotjáról a' Kormányzéknek tudósítja, és mind ennek, mind a' nemzetnek eránta mutatott jó indálatját, és sok áldozattételeit hálálja, egyszersmind az Angliai Kormányzéknek maga közbevetését, és Lord *Wellingtonnak* fényes hadi tetteit nagyon magasztallja, végtére a' Frantzia Császárral elkezdett, és végbe is vitt alkudozásait, kijeleuti, *San Carlos* herceget Spanyol Országba küldötte, a' ki a' közelebb múlt Janárus 4-ik napján szerentséssen *Aranjuezbe* érvén, és a' Kormányzék eleibe bocsáttatván, annak az vitt irásokkal által adta.

A' Spanyol Országi Cortesek, avagy mostani Kormányzéknek tagjai, a' közzülök választott Commissionának azon irásokkal által adta, de ez a' Frantzia Császárral kötött békességet két nevezetes okokra nézve helybe nem hagyta: 1.) Mivel az Asturiai Hertzegnek, avagy 7-ik *Ferdinand* Királynak, *Valencyban* fogságba lévén, szabad kezei nem voltak. — 2.) Mivel a' Spanyol Cortesek, 1811-ik esztendőnek Januárus hónapjában az Angliai Kormányzéknek arra kötelezték magokat, hogy annak híre 's megegyezése nélkül senkivel szövetségre nem lépnek. Arra való nézve a' Cortesek egy választ kütdöttek a' fent nevezett Spanyol Hertzeg *Don Carlos* által 7-ik *Ferdinandnak*, mellyhez az Angliával 1811-ben szerzett szövetségét is ragasztván, megmagyarázták, hogy lehetetlen legyen egy olly traktát helybe hagyni, melly minden részében hibás, és meg nem állhat.

Hadi Történetek.

1. A' Frantzia Földön.

Az ellenségnek azon mozdulásai, mellyeket nagy hadi erővel a' Seine, vagy Sequana folyóvíz alsóbb része felé tett, herczeg *Schwarzenberg* F. Marsalt arra bírták, hogy a' Gróf *Wittgenstein* és *Wrede* Generálisoknak osztály seregeit, mellyek az ellenség mozdulásainak szemenn leendő tartások végett a' nevezett folyóvíz jobb partyára állítottak ki, és a' mellyeket a' múlt Febr. 17-ik napján az ellenség nagy erővel megtámadott vala, azon folyóvíznek bal partyára vissza húzza, és ottan az egész armádát szoros lineában helyeztesse, 's e' szerént F. Marsal *Blücherrel*, a' ki Febr. 17-ikén minden hadi seregeit ismét öszve vonta, magát öszve kaptsolhassa, 's annál fogva az ellenségnek azt a' feltett szándékát, melly szerént a' szövetséges hadi seregeket különösen nagy erővel megtámadni igyekezett, héjjáavalóvá tehesse.

Minekutánna a' *Wittgenstein* és *Wrede* Generálisoknak corpusaik a' Seine folyóvízen tseudesen és szép rendel általköltözték volna, Febr. 18-ikán *Montereau* (Monasterium ad Icaunum) felé fordúlt az ellenség 50 vagy 60 ezer emberrel, a' hol a' Würtembergi Korona Hertzeg, a' Kormányánál alatt lévő hadi népnek egy részével, a' Seine folyóvíz jobb partyán azon tetőkön állott vala, mellyek mind a' várost, mind a' hidat fedezték. Noha ezen népnek ott való fekvése nem igen hasznos volt, még is mindazáltal az ellenségnek minden próbatételeit vitézi hátorsággal vissza verte, 's azután, a' nékie adatott parantsolat szerént, az éjtzakának békövetkezésekor, az ellenség szeme láttára a' Seine bal partyára által ment.

Hertzeg *Schwarzenberg* F. Marsal a' maga fő hadi szállását, Febr. 19-dik napján *Troyesbe* mint hadi munkásságának közép pontjába tette által, F. Marsal *Blü-*

cher a' következett napon a' vezérlése alatt lévő hadi teregekkel az *Aube* folyóvíz mellett fekvő városba *Arcisba* ment, és Febr. 21-ik napján *Mery* eleibe nyomult. A' szövetséges armádának minden osztály seregeik a' nékiek mutatott posztokat elfoglalták, és lángoltak az ellenséggel való megütközésnek tüze miatt.

A' Müncheneri (Monachiumi) újság leveleknek 24-ik Februáriusi darabjában következő hadi tudósítások adattak ki a' Fr. földön táborozó szövetséges armádáról, és a' múlt Februáriusban esett hadi történetekről: — „Prusszus F. Marsal *Blücher* a' Brienni verekedés után a' szövetséges hadi seregeknek jobb szárnya mellett telepedett le, az ő vezérlése alatt lévő Széziai armádának néhány osztály seregei, Febr. 10-ik napján *Chateau-Thyérig*, és *Ferte sous Jouarre*-ig terjeszkettek ki; az ő maga fő hadi szállása *Ferré Champenoisében* volt. — Ezen napon a' Generál *Alsuffieff* corpusát, *Champoubert* mellett, nagy erővel megtámadta az ellenség, maga *Napoleon* Császár sok hadi néppel azon nagyút felé fordult, melly *Vertusból Ferte sous Jouarreig* vitt, és a' mint gyanítani lehetett, ott igyekezett a' Széziai armádát által törni.

Ezek a' környúlállások *Blücher* F. Marsalt nem csak arra indították, hogy a' következett éjjel a' *Kleist* és *Kapezevits* Generálisok corpusaival együtt *Ferréből* ki indullyon, és a' *Vertus* mellett fekvő *Bergeresi* táborhelybe mennyen, hanem egyszerűs mind arra is, hogy Gr. *Wrede* Lovasság Generálisát is megkérje, hogy az ellenség háta megett teendő mozdulásai által, annak előre való nyomulását késleltesse, 's annál fogva idő engedtesen a' Széziai armáda egyes osztály seregeinek az össze gyűlésre. — Gr. *Wrede* Febr. 11-ikén éjjel vévén a' F. Marsal *Blücher*-levelét, leg-

ottan a' segítségére küldendő hadi seregeket elindította, a' kik a' Seine folyóvízen két helyen akartak által menni, úgymint *Nogent* és *Bray* mellett. — *Nogentben* számos ellenség lévén, az utak is sok sorompókkal lévén bérekesztve, ennekfeletten a' Fr. gyalog seregek a' templom tornyába, a' temetőn, és az erdőben a' levá-gott előfák hátamegett jól lévén posztirozva, oda bémenni nem lehetett, Ellenben *Brayt* az ellenség oda hagyván, annak hidját össze rontván, és az által ellenben fekvő *Mony* faluhelységben is kevés hadi népet hegyván, osztályos Generális *Dela-motte* a' városon által előre nyomult, és egynehány ágyúfövéssel azon folyóvíz tulsó partján állott ellenséget onnan elűzte, a' Generál Stabnál szolgáló Fő Strázsameszter *Horn* néhány stutzos és evezni tudó katonákkal tsónakokra ült, a' vizen szerentsésszen által ment, Indzsínör Major *Becker* pedig a' vizen hidat tsináltatott. Ázon közben a' *Nogent* megtámadására a' hadi seregek magokat elkészítették, a' 10 gyalog Regimentnek első batallionja, és az Ingolstadtii gyalog regimentnek 11-ik batallionja az erőszakosan leendő megtámadásra elő állottak, a' mellyeket az ellenség tüzes kártátsokkal és apró fegyver golyóbisokkal fogadott, és igen yakmerően védelmezte magát. — Mivel előre is ellehetett látni, hogy mihelyt az ellenség *Brayból* kiszorítatik, *Nogentben* meg nem maradhat: Gróf *Wrede* lovasság Georálisa, a' további vérontásnak kedvezni akarván, a' város ostromlását félbeszakasztatta, és a' városnak már elfoglalt részével megelégedett, a' honnan a' hékövetkezett éjjel ki is takarodott az ellenség.

A' Briennei verekedés után (igy szólnak a' Prussziai tábori nyomtató műhelyben *Troyesben* ki adott újság leveleknek darabjai) úgy élt a' Frantzia Armáda Fran-

zia Országban, mint az ellenség földén, annak semmi magaziuma nem lévén, a' mit hol talált elvette, pénzt, lábbelit, posztót requiráltak. A' Troyesi lakosok *Napoleon* Császáruak onnan valóelmenetele előtt 400 ezer Frankót kéntelenek voltak adni; a' Frantzia katonák nagyon szűttek, úgy aunyira, hogy Febr. 6-ik és 12-ik napjai közt 500 embereknél töbre ment a' Fr. armádáktól elszökött katonáknak számok. — Minden szövetséges armádáknak öregbítésekre rendelt hadi seregek psrantsolatot vettek arra, hogy útjokat siettessék.

2. Az Austriai Belgiomban.

Prusszus General *Bülow* Febr. 24-ik napján, maga fő hadi szállásával Brüsszelben volt, kinek oda való meneteléről, a' Berliu udvari újság leveleknek 9-ik Februáriusi darabjában következő tudósítás adatott ki: Tegnap érkezett, *ügymond*, ide General Lajtinánt *Bülow* maga hadi szállásával, kinek az ide való, t. i. a' Brüsszeli polgári gardisták eleibe menvén; tábori muzsikával, és a' városi harangoknak zugása alatt kísérték őtet oda bé. A' városnak minden úttzáin öröm kiáltással fogadták őtet a' lakosok, estére az egész várost kivilágosították. — Az Orániai Hercegnak, a' Weimari, a' Clarenciai Hercegeknek, és *Bülow* General Lajtinantnak teátrumba való bélépésekkor, mindeniknek különösen sok vivat kiáltások zengedeztek; ezeknek a' nagy uraknak kedvekért a' következő napon egy fényes bál adattott.

Azon hólnap 14-ik napján *Bülow* General Lajtinantnak egy gyémánt kövekkel felékesített arany markolatú német kardot küldött az Orániai Herceg ajándékba, és olly írott kötelező levelet; mellyben néki hólta napjáig ezer aranyból álló penzío ígertetett esztendőnként, azon nagy érdemeiuk néminémüképen leendő megjutalmaz-

tatására, mellyeket Hollandiának megszabadítása, és a' lakosokkal való jó bánása által magának keresett vala.

Antverpiának megvétetését már sokszor hirdették a' Német Országi közönséges újság levelek, de még ekkorig bé nem tellyesedtek az arról támadt hírek; még most is keményen viselik magokat az abba lévő Fr. katona őrizetek. Már egynéhány versben ostromlották azt a' szövetséges seregek, nevezetesen a' leg közelebb múlt Februárius kezdetében, a' midőn negyed nap alatt 2000 bombiál több lövetett a' városra, és annak kikötőhelyére, mellyek miatt a' föld is meg rengett. Azon hólnap 7-ikén az ágyúzás megszűnt, és tsak abból áll, hogy az ostromló seregek által körül van vétetve, és azolta gyakran kiüt az ott őrizeten volt ellenség, mellynek kormányzója most General Carnot volt hadi minister. Ott van Hollandiának ennekötte volt helytartója a' Plaisancei Herceg is.

Antverpia, a' mint a' Geographusok megjegyzik, Brabantziának a' Skaldis folyóviz mellett fekvő nagy, népes és szép városa, mellyet 1568-ik esztendőben *Alba* herceg ötszegeletre épített vala, mellynek 22 piatza, és 200 többire széles, és jól épült úttzái vannak. Kikötőhelye is igen jó, mellyet *Napoleon* Császár Hollandiának elvétele után annyira megerősítettett, hogy ahoz nem egy könnyen s nem egy hamar férhet az ellenség, a' mint azt a' múlt hólnapi ostromlásban is tapasztalták a' szövetséges seregek. — Ennekötte híres kereskedő város volt, mind addig, míg a' 16-ik században, a' vallás miatt támadt háború alatt, a' kereskedés Amsterdamba tétetett volna által. A' 16-ik és 17-ik századokban sok szerentsételességeket szenvedett ez a' szép és népes város, nevezetesen 1576-ik esztendőben, három napig pusztították azt a' Spanyolok, 1685-beu

egész esztendeig ostromoltatott, 1706-ik-ban Anglus Generális herczeg *Mulborough*-nak, a' város hosszas ostromlása után meg egyezésből által adatott. Végtere a' Rastadi és Bádeni békeszerződésben a' Fels. Austriai Háznak engedtetett, mellynek birtokában 1746-ik esztendeig volt, és akkor a' Frantziák által elfoglaltatott, de két esztendő múlva tsak ugyan vissza adatott, és mind addig a' Fels. Austriai Ház birtoka alatt volt, míg a' Frantzia revolutio miatt támadt háború alatt ismét elvéteződött volna.

3. Északi Németországban.

A' Hamburgi vidékekről jött közönséges tudósításokból semmi bizonyos hírt nem vettünk azon szerentsélen városnak jelenvaló állapotjáról, mellyből azt lehet kihozni, hogy az még most is ostrom alatt legyen. — Egy *Pinneberg*ből a' Hamburg körül fekvő szövetséges seregeknek fő hadi szállásokról jött magános tudósítás azt tartja, hogy Februárius 9-ik napján ismét heves ütközet volt az *Albis* folyóvíz szigetében, a' midőn *Wilhelmsburg* egészen a' szövetségeseknek birtokába esett; de mivel azon folyóvíz jelenvaló bajos állapotja miatt a' győzedelmesek azon által nem mehettek; és másként is sok embert kellett volna azon szigetnek további megtartásáért feláldozni, azt a' békövetkezett éjjel oda hagyták. — Ezen próbatételben 15 Fr. tisztet s 1000 köz embert ejtettek fogságra, továbbá 12 ágyút, 50 tonna puskaport, 30 ezer puskatöltést, és sok tábort eleséget nyertek a' győzedelmesek. A' szövetséges seregeknek vesztesége 400 holt és sebbe esett emberre ment, sokkal többre kellett az ellenség veszteségének menni.

Mivel a' Lipsiai igen véres ütközet után, az elhullott emberektől és lovaktól a' tsata piatzot mind ekkorig egészen meg tisztítani nem lehetett, és mivel a' Holz-

hauseni mezőségen 700 darab, a' *Zuckelhauseni* mezőségen 300 darab döglött ló még el nem temettetett, és mivel a' *Kölnbergi* vidéken, nem tsak számos döglött ló, hanem igen sok költ ember temetlenül maradt, és mivel úgy tapasztaltatott, hogy más helységeknek vidékein is sok ember és ló temetlen hever: arra való nézve a' Generális Kormányzéseknek Lipsiai Kerületben lévő Policiai Directora újokban kemény parantsolatot adott ki az eránt, hogy azok a' mezők mennél előbb tisztíttassanak meg azon dögtestektől.

4. Olaszországban.

Az Olaszországban lévő Cs. K. Armáda fő vezérének Gróf *Bellegarde* F. Marsalnak, a' múlt Februárius 21-ik napján, *Villa-Frankai* fő hadi szállásáról küldött tudósítása szerint, a' *Castel-Vechioi* ellenséges őrizet kapitulatio mellett meghódolt. — Ez a' 137 emberből állott katonai őrizet azon hólnop 11-ik napján költözött ki az említett erősségből, és minékután a' fegyverét lerakta, s magát arra kötelezte volna, hogy a' jelenvaló háborúban a' szövetséges Fejedelmek ellen hadakozni nem fog, a' külső vigyázaton túl kikísértetett. Ezen kikísértés közben félénél több desertirozott. — Az által adatott erősségben 6 értzágyút, 300 puska, sok munitzió, és épülethez való fa találtatott.

A' 16-ik Februáriusi *Majlandi* tudósításokban következő tárgyak fordúlnak elő: A' *Villa-Frankai* erősségben két ellenséges Oberster volt, a' kik az utolsó verekezésben halálos sebbe esvén, és meghalván, rangjukhoz illendő hadi pompával temettetek el. — A' Vice Királynak fő hadi szállása még most is *Voltában* van. — Az Olasz Országi néphez Febr. 1-ő napján intézett hirdetményére a' Vice Királynak, azt végzette a' *Majlandi* Kormányzék, hogy Eő Csász. Herczegségének egy

Röszönő levelet küldjének, és mind a' Fr. Császár, mind a' Vice Király eránt való tántoríthatatlan hívségeket kijelentvén, magokat kegyelmességébe ajánlyák. A' többi közt ekként jelentik ki magokat: Mi, úgymond, a' förtélyosságnak, 's ravasz-
ságnak soha sem engedünk. — A' háládatlanságot az isteni gondviselés útálja és meg is bosszulja. — Ha Herczegséged minket vezérel, ki félhet, és kikételkedhetik a' győzelemről? — Felséges Herczeg! Kigyelmedtől függ ez a' szép Ország, az egész nép figyelmeza' Kigyelmed intésére, és siet a' fegyverfogásra. — A' Felséged szava megretenti az ellenség soraít, és a' vitézi bátorságnak fáklyáit azokban az Olasz Orszagi népekben fellobbantya, a' mellyeket az ellenség körül vett, és annak hazug tsábitására semmit sem ügyel s. a. t.

H e l v é t z i a .

Néhány közönséges újság levelek azt hírlelték, hogy a' már egynéhány esztendőktől fogva Angliában lakó 18-ik Lajos Király Londonból Hollandiába 's onnan Frantzia Országba ment, 's ott a' Frantzia nemzethez egy igen fontos hírdetményt adott volna ki, mellyben Napoleon Császárt tyrannusnak, tsábitónak, 's ősi Orsága Vsurpátorának (hamis jussal bírójának) nevezi, 's arra serkengeti őket, hogy amazt elhagyván, az ő hívségére állyanak. — A' Bétsi udvari újságoknak 57-ik darbjában ez a' köz hír megtzáfoltatik, a' mindazáltal megerősítetik, hogy a' Bur-loniai Fejedelmi Házból való Printzek,

nevezetesen az Artésiai Gróf, néhai 16. Lajos Királynak 2-ik testvér öttse, Bazileában, és az ő két fia, úgymint az Angoulemi hertzeg néhai 16-ik Lajos egyetlen leányának Mária Tréziának férje, és a' Berry hertzeg Frantzia Országban legyenek, és hogy az Artésiai Grófhhoz sok városok, nevezetesen pedig azok, a' mellyek a' szövetséges seregektől elfoglaltattak, deputátusokat küldvén, magokat kegyelmességébe ajánlották. — Erről az Artésiai Grófról azt írják Febr. 17-ik napján Bázlelből, hogy ő az Orosz Császártól a' fő hadi szállására hívatatott, és hogy az a' hírdetmény, melly a' 18-ik Lajos nevében Bazileában kiadatott, és Frantzia Országban sok városiban kiterjesztetett, de hogy a' Bazileai Commendásnak kívánságára a' több nyomtatványok meg tilalmaztattak, a' Helvécziai Republikának constitutiojával ellenkezvén az ily hírdetményeknek közönségsé való tétések.

Schafhausenből azt írják, hogy azok a' Helvétziai regementek és tiszttek, a' kik ekkorig Frantzia Ország hadi szolgálatjában voltak, hazájokba mind vissza mentek, és a' kiknek tettzett, a' szövetséges armádáknál szolgálatot vettek.

Az uralkodó Fels. Orosz Császárné Elisabetha Alexandrina (hajadon korában Louisa Mária Augusta született Bádéni Herczeg Asszony) édes anyyával az özvegy Bádéni Marchionéval egyetemben Bazileában vártnak, és méltóságokhoz illó módon való elfogadásokra a' szükséges készületek már meg is tététek.

Februarius 26-dik napján adtak 100 Forint Conventziós pénzért 194 1/4 forintot Váltázédulában. — Egy Császár aranyért 8 f. tot és 53 1/4 krt.